

**Publiczna Szkoła Podstawowa
im. Wandy Kawy i Bronisławy Kawy
w Kośmidrach**

**Innowacja pedagogiczna w klasach I – III i IV – VI
„Ekonomia dla najmłodszych”.**

Opracowała: mgr Iwona Kępa

1. Wstęp

Od wielu lat jest opiekunem Szkolnej Kasy Oszczędności działającej w naszej szkole. Na bazie dotychczasowych doświadczeń postanowiłam opracować innowację pedagogiczną, skierowaną do uczniów nauczania zintegrowanego, która będzie uzupełnieniem działalności SKO. Początek szkoły podstawowej to okres, w którym dzieci zaczynają otrzymywać od opiekunów pierwsze kieszonkowe. Te pierwsze doświadczenia w zakresie samodzielnego wyboru i podejmowania decyzji dotyczących wydawania pieniędzy wymagają przygotowania dziecka do racjonalnego i świadomego dysponowania posiadanymi środkami finansowymi. Jest to również ważny moment z punktu widzenia wychowawczego, ponieważ posiadanie pieniędzy (choćby w postaci kieszonkowego) i ich wydawanie powinno: budować zaufanie między dorosłym a dzieckiem, uczyć racjonalnego wydawania pieniędzy i odpowiedzialności oraz ponoszenia konsekwencji podejmowanych decyzji. Ważne jest, aby pomóc dzieciom w kształtowaniu nawyku oszczędzania, budzeniu poczucia wartości pracy, posługiwaniu się pieniędzem oraz przygotowaniu do dokonywania racjonalnych zakupów.

Podstawowa wiedza o mechanizmach rynkowych i umiejętność podejmowania decyzji ekonomicznych jest niezbędna w dzisiejszych czasach. Edukacja ekonomiczna powinna zatem zaczynać się jak najwcześniej. Młodszy wiek szkolny to okres, kiedy dziecko zaczyna sprawnie liczyć i rozwiązywać działania matematyczne. Jest to więc najlepszy moment na to, by zacząć wprowadzać go w zawiły świat finansów.

2. Opis innowacji

Tworząc innowację wyszłam naprzeciw potrzebom ucznia, dbając o jego wszechstronny rozwój. Na współczesnej szkole spoczywa obowiązek podejmowania wciąż nowych przedsięwzięć, mogących sprostać aktualnym społecznym oczekiwaniom. Oferta ta jest uzupełnieniem programu edukacyjnego Szkolnych Kas Oszczędności, a także odpowiedzią na wymagania edukacyjne zawarte w aktualnej podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Innowacja polega na przygotowaniu i przeprowadzeniu warsztatów ekonomicznych dla uczniów klas I – III i IV – VI, które w formie zabawy mają przekazać dzieciom m.in. podstawowe informacje na temat roli pieniądza, jego wartości, wiedzę na temat oszczędzania, inwestowania i funkcjonowania banków, a także ułatwić przyswojenie podstawowych pojęć

ekonomicznych . Podczas zajęć uczniowie mają zdobyć niezbędne wiadomości, sprawności i umiejętności w posługiwaniu się pieniędzmi i ich przeliczaniu oraz doskonalić dotychczasowe umiejętności z zakresu edukacji społeczno – przyrodniczej, polonistycznej, matematycznej, muzycznej i ruchowej oraz plastyczno– technicznej. Warsztaty będą prowadzone tak, by sposób przekazywania podstaw wiedzy z zakresu gospodarowania finansami oraz kształtowania umiejętności, nawyków i postaw uczniów był dostosowany do naturalnej w tym wieku aktywności uczniów, a zatem jego realizacja oparta jest nie tylko o przekaz słowny, ale także o zastosowanie metod i technik integracyjnych opartych na: zabawach, grach dydaktycznych, samodzielnym dochodzeniu do wiedzy, doświadczaniu i działaniu, spontanicznej, swobodnej aktywności dziecka, twórczym rozwiązywaniu problemów i rywalizacji.

W ramach innowacji najmłodszy będą uczyć się ekonomii również dzięki przygotowywaniu tematycznych prac konkursowych, a także przez uczestnictwo w akcjach zarobkowych i charytatywnych.

3. Cele innowacji:

Cel główny :

Rozbudzanie wśród uczniów potrzeby oszczędzania i właściwego gospodarowania posiadanymi funduszami własnymi. Przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym. Kształtowanie i rozwijanie kompetencji kluczowych ze szczególnym uwzględnieniem postawy przedsiębiorczości.

Cele szczegółowe:

- Kształtowanie nawyku celowego wydatkowania zaoszczędzonych pieniędzy.
- Ukazywanie korzyści płynących z oszczędzania.
- Kształtowanie postawy świadomego konsumenta.
- Popularyzacja wiedzy o działalności banków.
- Poznanie historii pieniądza, wartości pieniądza i jego siły nabywczej.
- Rozbudzanie pomysłowości i przedsiębiorczości w pozyskiwaniu źródeł dochodu.
- Przyzwyczajanie do korzystania z usług bankowych.
- Wzbogacanie słownictwa ucznia o pojęcia związane z ekonomią i bankowością.
- Rozwijanie sprawności rachunkowej w zakresie obliczeń pieniężnych, rozwiązywanie zadań tekstowych związanych z kupowaniem, reszta, przeliczaniem walut
- Rozwijanie poczucia przynależności do grupy i odpowiedzialności za podejmowane wspólnie działania.
- Doskonalenie umiejętności redagowania tekstów.
- Rozwijanie wrażliwości estetycznej.
- Kształtowanie zachowań prospołecznych i umiejętności współpracy w grupie zadaniowej.
- Wdrażanie do przyjmowania pochwał i krytyki ze strony innych osób.
- Rozwijanie samodzielności i wytrwałości w procesie odkrywania i rozwiązywania problemów.

4. Adresaci:

Uczniowie klas I – VI Publicznej Szkoły Podstawowej im. Wandy Kawy i Bronisławy Kawy w Kośmidrach.

5. Sposób, czas i miejsce realizacji:

Innowacja ma charakter zajęć edukacyjno – wychowawczych, które będą prowadzone w formie warsztatowej z elementami pracy metodą projektu. Będzie realizowana w roku szkolnym 2011/2012 w klasach I – VI podczas obowiązkowych i/lub dodatkowych zajęć edukacyjnych w wymiarze 2 godzin dydaktycznych raz w miesiącu w okresie od września do kwietnia.

Termin	Temat miesiąca	Zdania	Imprezy towarzyszące i zadania dodatkowe
wrzesień	To i owo o pieniądzach	Pojęcia: pieniądz, historia pieniądza, banknot, moneta, bilon, nominat Umiejętności: liczenie pieniędzy, rozmięnianie, przeliczanie złotych na grosze i groszy na złote, rozumienie związków frazeologicznych i przysłów ze słowem pieniądz, grosz Konkurs plastyczny: projekt monety lub banknotu oraz ich nazwa	Quiz – Co już wiem o pieniądzach Rozpoczęcie konkursu „Mistrz oszczędzania”
październik	Oszczędzamy – wygrywamy	Pojęcia: oszczędzanie, wydatki, dochody, budżet, korzyści z oszczędzania, rozsądne gospodarowanie pieniędzmi, Umiejętności: rozsądne gospodarowanie pieniędzmi, odkrywanie sposobów na oszczędzanie, co i jak można oszczędzać – przykłady z życia codziennego, poznanie i rozumienie przysłów związanych z oszczędzaniem Konkurs: reklama oszczędzania w formie plakatu lub hasła reklamowego; projekt skarbonki	Zbiórka surowców wtórnych, zbiórka kasztanów i żołądźi; Przyjęcie uczniów klasy I do SKO Obchody Światowego Dnia Oszczędzania
listopad	Moje spotkanie z bankiem	Pojęcia: bank, konto, rachunek, saldo rachunku, bankomat, lokata, kredyt, karta, Umiejętności: rozwiązywanie zadań związanych z obliczeniami pieniężnymi, pożyczanie w banku,	Wizyta w banku lub spotkanie z pracownikiem banku, przeprowadzenie wywiadu Gromadzenie ulotek i druków reklamowych różnych banków

		oszczędzanie w banku, Konkurs plastyczny: Ilustrowany słownik pojęć bankowych dla dzieci	
grudzień	Zakupy – Jak kupować żeby nie żałować?	Pojęcia: rabat, promocja, przecena, wyprzedaż, kupno, sprzedaż, wartość, reszta Umiejętności: zadania związane z kupowaniem, porównywanie ilorazowe i różnicowe- ile razy tańszy/droższy, o ile tańszy/droższy, obliczanie kosztów zakupów, porównywanie oferty cenowej różnych sklepów, planowanie wydatków, opakowania promocyjne, ceny hurtowe Konkurs: opracowanie zasad gry planszowej „Świąteczne zakupy”, „oszczędnościowa choinka” –	Giełda rzeczy używanych Kiermasz ozdób świątecznych
styczeń / luty	Na tropie plastikowych pieniędzy	Pojęcia: karta płatnicza, karta kredytowa, kod PIN, transakcje bezgotówkowe, bankomat, Umiejętności: Konkurs: projekt karty płatniczej	Budowa bankomatu z surowców wtórnych – praca w zespołach zadaniowych.
marzec	Zanim wejdzie euro	Pojęcia: waluta, euro, dolar, funt, jen, frank, unia europejska, kantor, kursy walut, Umiejętności: dopasowanie nazwy kraju do waluty, która w nim obowiązuje, przeliczanie złotych na euro i euro na złotówki, rozwiązywanie zadań związanych z kupowaniem, przeliczaniem waluty, wydawaniem reszty, Konkurs wiedzy : „Euro – zagadki”	Gromadzenie ciekawostek o euro i innych walutach, ulotki, wycinki prasowe, publikacje popularnonaukowe, rysunki itp. Wiosenne porządki – zbiórka surowców wtórnych
kwiecień	Pojęcia bankowe znam – w życiu radę sobie dam	Szkolny turniej wiedzy ekonomicznej	Podsumowanie i rozstrzygnięcie konkursu „Mistrz oszczędzania”.

6. Formy pracy:

- praca zespołowa (z całą klasą)
- praca w grupach, w parach
- praca indywidualna

Każda z w/w form może być jednolita (wszyscy uczniowie otrzymują takie samo zadanie) lub zróżnicowana (uczniowie otrzymują różne zadania składające się na całość).

7. Formy aktywności twórczej:

- działalność plastyczna
- ekspresja muzyczna
- twórczość literacka
- ekspresja ruchowa

8. Metody i techniki pracy:

- zabawy integrujące grupę
- ćwiczenia rozwijające poczucie bezpieczeństwa
- gry i zabawy dydaktyczne
- techniki twórczego rozwiązywania problemów
- zabawy twórcze
- metody aktywizujące
- projekty edukacyjne
- warsztaty

9. Oczekiwane rezultaty:

Uczeń:

- Rozumie pojęcie „pieniądz”
- Potrafi wytłumaczyć znaczenie związków frazeologicznych ze słowem „pieniądz” oraz przysłów związanych z oszczędzaniem
- posiada wiedzę o tym, czym jest pieniądz i jaką posiada wartość
- potrafi posługiwać się pieniędzmi
- rozumie transakcję kupna i sprzedaży (cena towaru, pojęcie reszty, rola sprzedawcy w realizacji zakupu towaru)
- posiada dziecięcą wiedzę dotyczącą funkcjonowania banku.
- przejawia skłonności do oszczędzania i kontrolowania swoich wydatków
- rozumie wpływ reklamy na zachowania konsumenckie
- zna podstawowe pojęcia bankowe ekonomiczne
- rozwiązuje proste zadania tekstowe związane z przeliczaniem pieniędzy, obliczaniem wartości zakupów i reszty, oraz zadania złożone na porównywanie różnicowe i ilorazowe

10. Sposoby ewaluacji:

Diagnoza osiągnięć dzieci będzie odbywać się na bieżąco na podstawie kart obserwacji oraz analizy wytworów pracy dzieci, prezentacji wiedzy i umiejętności dotyczących edukacji ekonomicznej, podczas konkursów i programów artystycznych, wystawek prac dzieci, obserwacji ich zachowania, aktywności podczas zajęć, umiejętności pracy w zespole oraz na podstawie informacji zwrotnej od rodziców w postaci zainteresowania realizowaną tematyką.

Wyniki ewaluacji będą opracowane w formie sprawozdania na zakończenie roku szkolnego 2011/2012 w celu weryfikacji innowacji oraz w celu przedstawienia go na forum Rady Pedagogicznej i zapoznania z nim rodziców uczniów.

Na bieżąco działania związane z edukacją ekonomiczną relacjonowane są na portalu Szkolne Blogi <http://www.szkolneblogi.pl/blogi/sko-kosmidry>

11. Bibliografia:

I. Heropolitańska, J. Koszur: Bankowiczowie o banku dla młodszych i trochę starszych
Materiały edukacyjne PKO BP dla opiekunów Szkolnych Kas Oszczędności
Materiały edukacyjne akcji Tydzień dla Oszczędzania
Zasoby Internetu, m. in.
„Leśna Akademia Sukcesu” <http://las.polskieradio.pl/index.aspx>
Dolceta <http://www.dolceta.eu/polska/Mod7/>
http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/euro/kids/learn_pl.htm
Portal Edukacji Ekonomicznej <http://www.nbportal.pl/pl/np>